

20 september 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. R. de Bont, advocaat te Waalre,

tegen:

[naam],
overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
broeder bij de Minderbroeders Franciscanen te [plaats].

Hetgeen in dit advies wordt weergegeven betreft telkens een zakelijke weergave.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 januari 2012. Op 26 maart 2012 is de inhoudelijke reactie op het klaagschrift ontvangen van [naam], Minister provinciaal van de Franciscanen in Nederland.

Op 16 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. De Bont, voornoemd.

Namens aangeklaagde is verschenen [minister provinciaal], voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager diende in navolging van zijn oudere broer aangeklaagde te vergezellen in het buitengebied van [plaats] omdat aangeklaagde daar de weg niet zou kennen en klager wel. Aangeklaagde moest geld ophalen bij boeren en andere bedrijven ten behoeve van het klooster. Zijn ouders kregen hier een financiële vergoeding voor en gunstige bijkomstigheid was dat klager gedurende een week bij anderen kon mee-eten. In de zomer van 1956, klager was toen 12 jaar oud, ging hij voor het eerst met aangeklaagde mee. De eerste paar dagen fietsten ze samen rond en bezochten de boeren waar ze het geld ophaalden. Na een paar dagen rustten ze op een gegeven moment uit bij de bosrand. Ze zaten naast elkaar en praatten wat. Ter zitting heeft klager in tegenstelling tot wat in het klaagschrift staat, verteld dat aangeklaagde strelende bewegingen over zijn benen maakte. Klager droeg op dat moment een korte broek omdat het zomer was. Vervolgens greep aangeklaagde in het kruis van klager en maakte spelende bewegingen. Snel daarna zat aangeklaagde in de broek van klager. Klager reageerde afwijzend maar aangeklaagde vond dat het moest kunnen. Hij vond ook dat klager

dat bij hem moest doen, een beetje aaien en strijken was geen probleem. Dat gebeurde ook, eerst over de pijn van aangeklaagde maar al snel ook onder de pijn. Klager weet nog dat hij schrok van de grootte van het geslachtsdeel van aangeklaagde. Klager kan zich nog herinneren dat er op een gegeven moment iemand aankwam en toen werden de handen snel teruggetrokken en de kleding in orde gemaakt. Na een week zat de begeleiding van klager erop, klager heeft er met niemand over gesproken. De volgende zomer, in 1957, moest klager weer mee op pad. Toen werd er al de eerste dag gestreeld, vrij snel daarna gingen zijn handen ook onder de kleding van klager en werd hij door aangeklaagde gestreeld. Aangeklaagde moedigde hem aan dit ook bij hem te doen. De volgende dag, toen klager en aangeklaagde in een café/zaal in [plaats] even moesten wachten, pakte aangeklaagde de hand van klager en bracht die onder zijn pijn. Klager moest hem onder zijn pijn strelen en het voelde vochtig en plakkerig, ook had aangeklaagde een erectie. Kennelijk schrok klager zichtbaar want aangeklaagde beloofde hem geld als hij door zou gaan met strelen. Toen ze een deur hoorden hield aangeklaagde meteen op. De dagen die volgden is in de herinnering van klager alleen nog gestreeld. Klager weet niet meer of hij ook nog een derde jaar mee is geweest.

2.2. Klager weet niet hoe deze ervaringen zijn leven hebben beïnvloedt. Daarvoor zou hij moeten weten hoe zijn leven zou zijn geweest zonder dit misbruik. Hij heeft nooit met iemand over hetgeen gebeurd is, gesproken. Klager is gescheiden van zijn vrouw met wie hij 38 jaar getrouwd was en inmiddels heeft hij een nieuwe relatie. Tegen haar heeft hij voor het eerst over het misbruik kunnen praten. Dit is rond 2010 geweest. Hij heeft veel steun aan haar. Ook heeft hij zijn verhaal inmiddels aan zijn kinderen, hun echtgenoten en zijn nog levende broers en zussen verteld. Via een zus kwam klager erachter dat zijn oudere broer die voor hem met aangeklaagde jaarlijks op pad ging, op zijn sterfbed verteld heeft dat hij hetzelfde meegemaakt heeft zonder daarbij in detail te vertellen. Zijn broer is in 2005 of 2006 overleden. Klager heeft nog geprobeerd of zijn zus op schrift wilde stellen wat zij van hun broer op het sterfbed vernomen heeft, maar hier wil zij niet aan meewerken. Klager vermoedt dat dit gelegen is in het feit dat zijn broer dit in vertrouwen op zijn sterfbed verteld heeft en dat de weduwe van zijn broer mogelijk van niets weet. Klager heeft wel een schriftelijke verklaring overgelegd d.d. 4 december 2011 waarin hij weergeeft wat hij vernomen heeft en hoe dit gesprek verlopen is. Klager voelt zich nog altijd schuldig over het feit dat hij zich wellicht krachtiger had moeten verweren en erover had moeten praten.

2.3. Klager wenst dat een ieder weet wat er gebeurd is en wenst een persoonlijk gesprek met de vertegenwoordiger van de aangeklaagde.

3. Het verweer

In de schriftelijke reactie bericht [minister provinciaal] voornoemd dat onderzoek in de archieven heeft opgeleverd dat aangeklaagde in die jaren een zogenaamde 'termijnbroeder' was en woonachtig was in het klooster van [plaats]. Echter in het persoonsarchief zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op aanwijzingen/meldingen van seksueel misbruik. Ook komt zijn naam niet voor in het archief van de Commissie Deetman. [Minister provinciaal] gaat er evenwel van uit dat klager zijn verhaal naar eer en geweten heeft gedaan. De beschrijving van de gebeurtenissen en de relatie is evenwichtig en terughoudend verteld. Hij kan niets anders dan diep te betreuren wat er gebeurd is, zich plaatsvervangend schamen en zijn oprechte excuses aanbieden. [Minister provinciaal] is verontwaardigd over de wijze waarop de afhankelijkheidsrelatie en geld een rol hebben gespeeld. Hij laat het aan de Klachtencommissie om de verklaring van horen zeggen van de zus van klager te wegen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie zeer oprecht overgekomen door de wijze waarop klager de gebeurtenissen op schrift heeft gesteld en ter zitting heeft toegelicht. In de thans voorliggende zaak zijn echter vooralsnog geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen, dit is ook ter zitting van Klachtencommissie besproken. Het door klager op schrift gestelde gesprek dat klager met zijn zus heeft gevoerd omtrent hetgeen zijn broer eveneens met betrekking tot deze broeder op zijn sterfbed heeft verklaard is immers ook direct afkomstig van klager en kan niet gelden als concreet steunbewijs uit een andere bron.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende (steun)bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zouden zijn. De commissie schaart zich daarin bij het gevoel zoals door [minister provinciaal] ter zitting ook is uitgedrukt. De Klachtencommissie wijst klager op de mogelijkheid dat zijn klacht heropend kan worden indien zich in de toekomst nieuwe meldingen jegens aangeklaagde voordoen en/of klager alsnog steunbewijs kan overleggen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Minister provinciaal van de Franciscanen in Nederland de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 september 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar

zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Minister provinciaal van de Franciscanen in Nederland en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Minister provinciaal voornoemd binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Minister provinciaal voornoemd daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Minister provinciaal voornoemd.